

POLJOPRIVREDNI BILTEN

STOČARSTVO

Striža ovaca

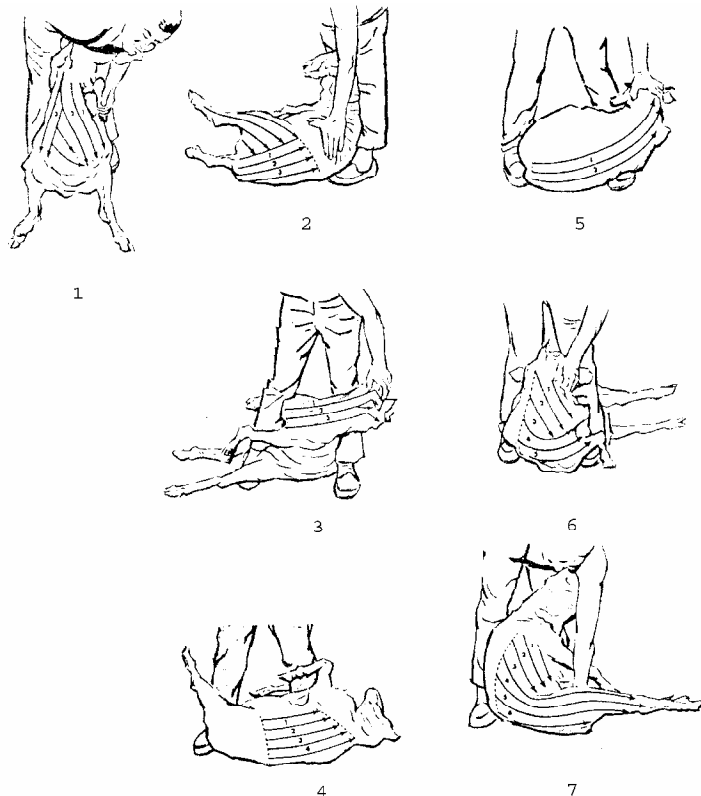
Striža ovaca se obavlja na dva načina: ručno i mašinski.

Ručna striža je vrlo teška i spora (dnevno strigač ošiša 20 ovaca) i daje nekvalitetnu vunu, jer je makazama nemoguće ravno i u celini odseći pramenove vune.

Mašinska striža ima prednost u tome što se ovce brže šišaju, a runo ostaje u celini, jer to je vrlo važno za pakovaanje i klasiranje. Dobija se vuna ujednačene dužine i u proseku nešto duža jer se šiša bliže koži.

Ovce treba šišati kad je vreme suvo i toplo. Za vreme kišnih i vlažnih dana vuna upija vlagu, a ovce mogu oboleti, što je naročito opasno za jedinke koje su teško prezimile. Dva do tri meseca pre početka striže treba skidati podstrig. Podstrig sačinjava najprljaviji deo vune koja ima nizak randman, pogotovo ako su ovce tokom zime boravile u prljavim ovčarnicima. Strižu ovaca treba početi najpre s nogu i trbuha. Ovca mora da leži na leđima upravo prema radniku (skica). Šišanje se obavlja u dve etape i to prvo desna pa leva strana. Šišanje mašinom treba da se obavlja od glave prema repu, jer na taj način mašina bolje klizi po telu. Pri mašinskoj striži kretanje mašine mora biti ravnomerno.

Pri šišanju se ne smeju ostavljati parčiči (pramenovi) vune neošišani, a šišanje mora biti ravnomerno po celom telu. O redu šišanja ovaca takođe se mora voditi računa. Ako su u stadu zastupljene različite rase tada se najpre šišaju ovce sa grubom, zatim sa polufinom i finom vunom. Takođe je potrebno predvideti redosled šišanja ovaca prema kategorijama. Najpre treba ošišati dviske, jalove ovce, pa ovnove, zatim priplodne ovce i ovnove. Poslednje treba šišati sjagnjene i ojagnjene ovce. Pri striži ovce se ne uznemiravaju, pošto se time otežava ovaj posao. Ošišanu ovcu pregledati i eventualno ozleđena mesta dezinfikovati.

VOĆARSTVO

ZNAČAJ PROIZVODNJE LESKE

- Tolerantnost na argoekološke uslove,
- Raskorak između stvarnih potreba za plodovima i stanja te proizvodnje,
- Ne postoje statistički podaci o leski (ne vode se),
- Stručni pristup – osnova za uspešnu i rentabilnu proizvodnju i prelaz iz ekstenzivne u intenzivnu proizvodnju,
- Postoje preduslovi da se uvoz supstituiše izvozom,
- Povoljna cena na tržištu,
- Povećanje standarda i obezbeđenje egzistencije većeg broja ljudi.

AGROEKOLOŠKI USLOVI ZA GAJENJE LESKE

- Najbolje uspeva u brdskim i priplaninskim rejonima koji imaju dovoljno vlage u vazduhu.
- Može se gajiti i u rejonima u kojima se temperatura zimi spušta i do -30 stepeni tako da minimalne zimske temperature nisu ograničavajući faktor za gajenje leske kod nas
- Leski niske T u vreme cvetanja (niže od -6 stepeni izazivaju izmrzavanje cvetnih elemenata)
- U toku zimskog mirovanja muškim cvetovima potrebno je 350-600 sati sa T manjom od 7 stepeni, ženskim cvetovima 600-800 sati a vegetativnim pupoljcima 1000-1300 sati.
- Za uspešno gajenje traži dovoljno vode u zemljištu i dosta visoku RVV (rečne doline i osojne položaje)
- Potrebno je od 700-800 mm vodenog taloga godišnje, ali padavine pravilno raspoređene po mesecima
- Odgovaraju joj severne, severozapadne i severoistočne ekspozicije – u toplijim krajevima, hladnije, kasnije cvetanje
- U pogledu nadmorske visine plemenite sorte leske se uspešno mogu gajiti do 800 m. n. visine
- Što se tiče zemljišta nije veliki prodirač (srednje plodna, laka, peskovito-glinovita, humusno-karbonatna i umereno vlažna)
- Najbolje rezultate daje na peskovito – ilovačastim, aluvijalnim i deluvijalnim zemljištima koja su uz to duboka najmanje 100 cm
- Ne podnosi močvarna zemljišta
- Na pH vrednost zemljišta je tolerantna (5-8)
- Mora da se obezbedi razvoj korenovog sistema kako lateralno tako i po dubini
- Izbor zemljišta – izabrati ona koja traže najmanje ulaganja za dovođenje u odgovarajuće stanje za gajenje leske
- Leska je heliofitna voćna vrsta – traži osvetljene položaje kao preuslov za uspešno gajenje (reguliše se i brojem stabala po hektaru)
- Vetrovi su vrlo štetni u fazi cvetanja (pogoduju tihi vetrovi).

Mr. Nebojša Mladenović, dipl. Ing.

Izbor mesta i položaja za ribiznjak

Crna ribizla kao višegodišnja kultura ostaje na jednom mestu 15-20 godina, zbog čega je vrlo bitno da se za podizanje ribiznjaka odabere pravo mesto. Radi lakše isporuke ribiznjak treba podići pored puta.

Što se tiče položaja crna ribizla je prilično probirljiva voćka. U umerenokontinentalnoj klimi na nadmorskoj visini do 300 m. crna ribizla uspeva dobro samo na severnim ekspozicijama. Ukoliko se ide više u visinu i na sever, severni položaji polako ustupaju mesto severoistočnim i severozapadnim zatim i istočnim pa jugoistočnim i jugozapadnim tako da na visini preko 1000 m, južni položaji postaju pogodni za gajenje crne ribizle.

Izbor zemljišta za ribiznjak

Crnoj ribizli najbolje odgovaraju laka i srednje teška zemljišta dovoljno rastresita i umereno vlažna kao što su peskovite-ilovače ili ilovače peskuše, po mogućstvu kisela i slabo kisela zemljišta.

Podzemna voda ne sme biti mnogo visoka zbog eventualnog zabarivanja najviše joj odgovaraju zemljišta čiji se pH kreće od 5-6. Što se tiče nagiba potrebno je da zemljište bude blago nagnuto kako se nebi zadržavao hladan vazduh ali da ne predstavlja problem prilikom mehanizovane obrade zemljišta.

Dipl.ing.
Suzana Jerkić

ZAŠTITA BILJA

APSORPCIJA PESTICIDA

Da bi pesticidi ispoljili svoje delovanje na biljke ili na patogene koji se nalaze u biljci, moraju doći u kontakt sa živim ćelijama. Posle apsorpcije pesticidi se prenose do mesta delovanja.

Apsorpcija pesticida se može odvijati preko korena, lista, stabla, a translokacija na kratko preko nekoliko slojeva ćelija i dugo rastojanje preko ksilema i floema.

Najveće količine pesticida biljke uzimaju preko lista i korena,

Korenov sistem nije organ preko koga biljka usvaja samo vodu i hrtljive materije već i druga jedinjenja prisutna u zemljišnom rastvoru.

Da li će biljka uzeti više preparata preko nadzemnih delova u celini ili preko korenovog sistema zavisi od načina primene pesticida i odnosa količine pesticida koji se zadržao na nadzemnim delovima i onog koji je dospelo u zemljište. Iz tog razloga postoje pesticidi koji se primenjuju preko zemljišta (granule, mikrogranule) i oni se isključivo apsorbuju preko korena. Oni koji se koriste za tretiranje nadzemnih delova usvajaju se delimično preko lista i stabla, a delom preko korenovog sistema.

Usvajanje preko lista vrše stomine ćelije koje se nalaze naročito na naličju lista. Prosečno se na 1mm površine lista nalazi od 100-300 stoma. Ukupna površina stoma na jednom listu iznosi od 1% do 3% ukupne površine lista. Iz ćelije epidermisa pesticidi i druga jedinjenja migriraju u ćelije mezofil a zatim u ćelije floema, dok iz ćelije rizoderma migriraju u ksilem.

Usvajanje preko korena .Primarna uloga korenovog sistema je apsorpcija vode i hranljivih materija iz zemljišta.Apsorpcija vode primarno se odvija u zoni korenovih dlačica.Supstance rastvorene uvodi kao i pesticidi dolaze u kontakt sa korenovim sistemom i apsorbuju se zajedno sa vodom.Apsorbovani molekul pesticida iz zone meristema i zone korenovih dlačica premešta se kroz koren prostom difuzijom i veoma brzo imamo toksičnu količinu pesticida u biljku.

Usvajane pesticida stablom odvija se preko lenticela u fazama intenzivnog porasta stabla. Toksičnost direktno zavisi od tipa pesticida i vrste biljaka.

Dejan Mujakić dipl.ing.

SUZBIJANJE KOROVA U KUKURUZU I STRNIM ŽITIMA

Strna žita

Strna žita su u fazi formiranja stabla.Proizvođači koji nisu tretirali pšenicu od koraova a u usevu su prisutni korovi u toj meri da mogu da ugroze usev (poponac,prilepača).Suzbijanje korova u ovoj fazi može se obaviti samo preparatima registrovanim za primenu nakon drugog kolenca do pjave zastavičara.Koristiti preparate na bazi: Fluoksipir-metil-heptila,**Metsulfuron-metil i Amidosulfurona (Grodyl i Starane),jodosulfuron-metil-natrijuma i mefenpir-dietila (Sekator).**

U ovsu i raži kao osetljivijima može se koristiti samo **Starane**,dok se u pšenici i ječmu mogu koristiti sva tri preparata.

U jarom ječmu pored gore navedenih preparata mogu da se koriste i drugi preaparati na bazi: **2,4- D-2 EH (Maton),2,4-D-2 EH+Florasulam (Mustang)**

Kukuruz

Setva kukuruza je počela pre desetak dana,povremene kiše pogoduju primeni zemljišnih herbicida.Neophodno je da odmah po setvi istretiramo usev. Za suzbijanje jednogodišnjih uskolisnih i širokolisnih korova koristiti jedan od preparata na bazi aktivne materije: **Acetohlor (AS 900 EC, Deltacet), Acetzohlor + AD-67 (Super AS A 800 EC,Guardian),Dikamba (Dikamba),Izoksaflutol(Merlin 750 WG),S-metolahlor (Dual gold 960EC) i dr.**

Pasulj i kukuruz

Na području Pčinjskog okruga oko 70% površina pod kukuruzom su u združenoj setvi sa pasuljem i bundevama.Suzbijanje korova je veoma otežano u takvom usevu .Naša preporuka su herbicidi sa aktivnim materijama: **Propizohlor (Proponit 720 EC),Pendimetalin (Stomp 330 E),Acetohlor(Acetogal, Deltacet),Acetohlor + Dihlormid (Acetogal plus), Alahlor (Alahlor 480),Alahlor+Linuron (Galolin combi),Acetohlor + AD 67 (Deltacet plus).**

Herbicide za suzbijanje korova u kukuruzu, kukuruzu i pasulju najbolje je primenjivati u jutarnjim satima ili odmah nakon setve .

Mica Stajić dipl.ing.

RATARSTVO

SETVA KUKURUZA ZA ZRNO

Od ukupne obradive površine na teritoriji Pčinjskog okruga, proizvodnja kukuruza zauzimaju značajno mesto kako površinski tako i strateški. Za intenzivnu i uspešnu proizvodnju strateški važne kulture u nizu agrotehničkih mera zauzima predsetvena priprema i vreme setve.

VREME SETVE

Vreme setve pojedinih hibrida kukuruza, je važan činilac od samog izbora hibrida i tehnologije đubrenja. Rok setve treba da omogući intenzivan rast i razvoj biljaka. Pogrešno je mišljenje i praksa da povećanje setvene norme može nadohnaditi vreme setve.

Optimalni rok za setvu na teritoriji Pčinjskog okruga kreće se od 15.04.-05.05. tekuće godine, uz preporuku da ukoliko vremenske prilike dozvole setva može početi i ranije.

PREDSETVENA OBRADA I PRIPREMA ZEMLJIŠTA

Za uspešnu i optimalnu setvu vrlo je bitno na vreme i kvalitetno pripremiti setvenu površinu. Kukuruz kao kultura zahteva duboku jesenju obradu zemljišta-oranje. Dubina oranja zavisi od količine i vrste žetvenih ostataka iz predhodne proizvodne godine kao i id samog tipa zemljišta.

Osnovna obrada-oranje kao agro mera može biti i izostavljena u pojedinim nepovoljnim i sušnim godinama, ukoliko je u predhodnoj godini bilo duboko jesenje oranje.

U nizu agrotehničkih mera vrlo je bitno postići kontinuitet u osnovnoj obradi i predsetvenoj pripremi zemljišta, kao i njihovo navremeno i optimalno izvođenje. Predsetvenom pripremom zemljišta treba obezbediti da zemljište ravnomerno” primi seme “ i obezbedi brzo klijanje i nicanje.

Cilj predsetvene pripreme je da se stvori tvrda posteljica i mek pokrivač, što znači da gornji sloj od 8-10 cm. treba da bude rastresit.

UPOTREBA SEMENA I SETVENA NORMA

Sklop biljaka odnosno gustina useva je drugi važan činilac za optimalni prinos i uspešnu proizvodnju. Ratari često neopravdano koriste velike količine semena, vodeći se idejom da što više semena – sigurniji sklop, što odavno nije pravilo u savremenoj proizvodnji.

Savrenena tehnologija proizvodnje kukuruza zahteva optimalni sklop biljaka karakterističan za grupu zrenja. Pregust sklop dovodi do zastoja u razvoju, neracionalno iskorišćavanje vode i hraniva iz zemljišta, i direktno utiče na smanjenje prinosa.

Gustina sklopa je i karakteristika hibrida i FAO-grupe zrenja i direktno je vezana sa setvenom normom-količinom semena i gajenim hibridom.

Setvena norma zavisi od samog hibrida, grupe zrebja, uslova proizvodnje i kreće se od 55-65.000 biljaka / ha. U slučaju zakasnele i neblagovremene setve, treba birati hibride sa kraćom vegetacijom.

Mr Dragan Tomić

